

Inspirationsmateriale til "Den sidste tid"

Materialet er til dig der underviser i valgfri uddannelsesspecifikke fag

16449 SOSU-ass. opgaver i forhold til livets afslutning

16381 SOSU-hjælperens opgaver i det palliative forløb

Scene 1: Fødselsdag

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Læringsaktiviteter
Tema: Livskvalitet i den terminale fase og den totale smerte og lidelse (Total Pain). Eleverne får kendskab til: - Den palliative indsats og de 3 palliative faser - Begrebet den totale smerte og lidelse Forslag til øvelser: I grupper: Brainstorm over tegn på - Fysisk lidelse - Psykisk lidelse - Social lidelse - Eksistentiel/åndelig lidelse	Filmscene 1. 0:00 - 1:30 Inden filmen: Forklar eleverne omkring brug af VR. Det er vigtigt at de ser sig omkring i hjemmet. De kan med fordel stå op men holde fast i et bord/stol. Det kan være at de reagerer følelsesmæssigt på oplevelsen Opgave: Hvilke tegn på lidelse/smerte kan du observere hos hovedpersonen og de pårørende.	Opsamling - her kobles observationer med teori: Eksempler på tegn på smerte og lidelse: Fysisk lidelse Træthed hos Else Psykisk lidelse Barnebarnet kigger ned, deltager ikke i samtale(tristhed) Social lidelse Ægtefælle ønsker ikke at tale om sygdom Eksistentiel/åndelig lidelse Else ikke klar til at dø Hvilke behov for palliativ støtte kan udledes af observationerne? Se ud fra Sundhedsstyrelsens/bogens beskrivelse af palliative indsatser.	Den palliative indsats: Vis den indsats som de 4 personer i filmen har brug for. Hvordan vil I støtte: - Else - Ægtefællen - Datteren - Barnebarnet Hvad tror du kan give livskvalitet til den sidste tid?

Litteratur: SSH: Gyldendal, Personlig hjælp, omsorg og pleje, 2. udgave, 2024, kap. 23. red. Michelle Gravgaard. SSA: Gyldendal : Somatisk sygdom og sygepleje, Bind 2, 2 udg. 2024 kap 33 red Anne Sofie Steens Ekstra: Videnscenter for Rehabilitering og Palliation (REHPA): www.rehpa.dk, Sundhedsstyrelsens (2017): Anbefalinger for den palliative indsats. www.sst.dk			
<i>Scene 2: Professionel samtale med den døende</i>			
Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Læringsaktiviteter
Tema: Borgerens ønsker for den sidste levetid, en samtale om at skulle dø	Filmscene 1. 1:30 – 3:17		
Eleverne får kendskab til: - Sorg og krise reaktioner - At tale om døden og den sidste levetid. Forslag til øvelser: Lyt til Nik & Jay – en dag tilbage https://youtu.be/JgbyISzmiQ?si=IXCc4lm417Ds0Npp - Hvad tror du ville være vigtig for dig hvis du havde kort levetid tilbage? - Har du erfaringer fra oplæring eller andet med borgers ønsker for den sidste levetid?	Opgave: Observer på samtalen mellem den professionelle og Else Hvilke emner, ordvalg, kommunikationsredskaber osv.	Opsamling - her kobles observationer med teori: - Angst for at dø - Samtale med ægtefælle og datter - Sofies konfirmation – det man mister - Hvilke andre emner kunne være relevante ud fra Advance Care Planning-samtale. - Hvilke kommunikationsteknikker anvendes i filmen?	Opgave ud fra opsamlingen: Vis hvordan du ville formulere en samtale med Else om 1 af de emner som de ikke nåede at tale om i filmen SSA: Lav en plan for pleje af Else. Hvordan vil du på kort og på længere sigt arbejde med Elses angst for døden?
Litteratur: SSH: Gyldendal, Personlig hjælp, omsorg og pleje, 2. udgave, 2024, kap. 23. red. Michelle Gravgaard. SSA: Gyldendal : Somatisk sygdom og sygepleje, Bind 2, 2 udg. 2024 kap 33 red Anne Sofie Steens Ekstra: Videnscenter for Rehabilitering og Palliation (REHPA): www.rehpa.dk, Sundhedsstyrelsens (2017): Anbefalinger for den palliative indsats. www.sst.dk			

Scene 3 og 4: De pårørende – dødens indtræffen

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)Opsamling	Læringsaktiviteter
Tema: De pårørendes perspektiv og professionel støtte til dem.	Filmscene 3: 3:17 – 5:56		
Eleverne får kendskab til: - De pårørendes reaktioner og dilemmaer i forbindelsen med at miste et nært familiemedlem - Professionel vejledning af de pårørende i forbindelse med livets afslutning. Forslag til øvelser: - Brainstorm over hvilke forandringer der sker i kroppen når døden nærmer sig. - Udarbejd en plance, der viser sorgprocessens to spor. Gerne et konkret eksempel.	Opgave: - Observer på de pårørendes adfærd og reaktioner. Hvilke belastningssymptomer ser I? - Observer på hvilke informationer den professionelle giver de pårørende om dødens indtræffen.	Opsamling: her kobles observationer med teori: De fysiske tegn på at døden er nært forestående - Mindre lyst og behov for mad og drikke - Sover mere, glider over i bevidstløshed - Uro og forvirring - Vejrtrækning forandrer sig - Huden skifter farve og temperatur Hvilke tegn på sorg observerer du hos de pårørende?	Hvordan kan du som professionel støtte de pårørende? Hvad vil du gøre nu hvor Else er død? Hvilke støttemuligheder er der lokalt til de pårørende?
Litteratur SSH: Gyldendal, Personlig hjælp, omsorg og pleje, 2. udgave, 2024, kap. 23. red. Michelle Gravgaard. SSA: Gyldendal : Somatisk sygdom og sygepleje, Bind 2, 2 udg. 2024 kap 33 red Anne Sofie Steens Ekstra: Videnscenter for Rehabilitering og Palliation (REHPA): www.rehpa.dk, Sundhedsstyrelsens (2017): Anbefalinger for den palliative indsats. www.sst.dk			

05.08.2024

Scene 5: Istandsættelse, kultur og vaner

Briefing (introduktion)	Scenarie (Visning af film)	Debriefing (Opsamling)	Læringsaktiviteter
Tema: Istandgørelse af den døde ud fra kultur og lokale ritualer	Filmscene 3: 5:56 – 7:38		
Eleverne får kendskab til: - Ritualer i forbindelse med istandgørelse af afdøde. - Praktiske gøremål omkring dødsfald. Forslag til øvelser: - Ud fra appen Praktiske færdigheder: Beskriv opgaverne før, under og efter istandgørelse af afdøde. Fordel det evt ud i på holdet. - Hvilke ritualer i forbindelse med død, kender du fra din kultur?	Opgave: hvilke praktiske opgaver ser du sundhedsmedarbejderen udfører?	Opsamling: her kobles observationer med teori: - Samle medicin, redskaber og hjælpemidler - lægge dug på og stille lys frem. - tænde lys. - åbne vindue og slukke for radiator	Opgaver: - Undersøg forskellige trosretningers ritualer. - Etiske overvejelser omkring istandsættelse - hvad vil du især være opmærksom på.
Litteratur SSH: Gyldendal, Personlig hjælp, omsorg og pleje, 2. udgave, 2024, kap. 23. red. Michelle Gravgaard. SSA: Gyldendal : Somatisk sygdom og sygepleje, Bind 2, 2 udg. 2024 kap 33 red Anne Sofie Steens Ekstra: Videnscenter for Rehabilitering og Palliation (REHPA): www.rehpa.dk, Sundhedsstyrelsens (2017): Anbefalinger for den palliative indsats. www.sst.dk			